

ETNINĖS KULTŪROS GLOBOS TARYBA
NUOTOLINIO POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2022- 02-02 Nr. TP-1

Vilnius

Posėdis įvyko 2022 m. sausio 25 d. 13 val. nuotoliniu būdu.

Posėdžio pirmininkė Dalia Urbanavičienė.

Posėdžio sekretorė Audronė Daraškevičienė.

Dalyvavo: Etninės kultūros globos tarybos (toliau – EKG T, Taryba) pirmininkė doc. dr. Dalia Urbanavičienė, EKG T nariai – doc. dr. Rimantas Astrauskas, Nijolė Balčiūnienė, Ona Drobelenė, Vilma Griškevičienė, Virginijus Jocys, Zigmas Kalesinskas, doc. Virginijus Kašinskas, Angelė Kavaliauskienė, Vaida Kasparavičienė, dr. Lina Leparskienė, Olijardas Lukoševičius, prof. dr. Lina Petrošienė, Jonas Rudzinskas, doc. dr. Dalia Senvaitytė, dr. Loreta Sungailienė, dr. Žilvytis Šaknys, Gita Šapranauskaitė, dr. Skaidrė Urbonienė, Jonas Vaiškūnas; EKG T specialistai – dr. Jolita Eidikonienė, dr. Audronė Daraškevičienė, Agnė Jakavičiutė, dr. Regina Mikštaitė-Čičiurkienė, Jūratė Pancerova, Gintaras Skamaročius, Valia Skrodenienė, Valdas Voveris, Asta Žernienė, Ugnė Žemaitytė; svečiai – Vidmantas Bezaras (Kultūros paveldo departamento direktorius), Irma Žąsytienė (Salantų regioninio parko vyriausioji specialistė, EKG T Žemaitijos regioninės tarybos narė), Darius Ramančionis (Kurtuvėno regioninio parko vyriausiasis specialistas – kraštotvarkininkas).

Kvorumas yra.

Darbotvarkė:

1. Dėl planuojamos regioninių parkų direktijų pertvarkos etnografinių regionų pagrindu;
2. Dėl Tarybos 2022 m. veiksmų plano projekto;
3. Dėl Tarybos biudžetinių asignavimų panaudojimo 2021 m.;
4. Dėl Tarybos Strateginio veiklos plano 2022–2024 m. ir 2022 m. sąmatos tvirtinimo;
5. Dėl Tarybos administracijos struktūros pertvarkos;
6. Dėl EKG T padalinių etnografiniuose regionuose sudėties;
7. Kiti klausimai.

D. Urbanavičienė pristatė posėdžio darbotvarkę, pasiūlė po 1-o klausimo įtraukti klausimą dėl EKG T pirmininkės pavaduotojo tvirtinimo. Darbotvarkei pritarta bendru sutarimu.

1. SVARSTYTA. Planuojama regioninių parkų direkcijų pertvarka etnografinių regionų pagrindu.

D. Urbanavičienė pakvietė pasisakyti svečius iš regioninių parkų.

I. Žasytienės nuomone, EKG, kaip etninę kultūrą globojanti institucija, turėtų pareikšti nuomonę saugomų teritorijų pertvarkos klausimu. Yra rizika, kad po šios pertvarkos etninė kultūra regioniniuose parkuose liks nuošalyje. Būtina pabrėžti, kad etninės kultūros globa yra svarbi regioninių parkų direkcijų funkcija, o ne kaip papildomas elementas, turi dirbti būtent šios srities kompetentingi specialistai. Pertvarka iš tiesų sumažins kultūrologų veiklą. Tiesa, dabar ne visose regioninių parkų direkcijose yra kultūrologo etatas, tačiau tokia funkcija yra įgyvendinama visose pagal kiekvienos direkcijos nuostatus. Po pertvarkos, pavyzdžiui, Žemaitijoje apjungus 8 direkcijas liktų tik vienas kultūrologas vietoje aštuonių dabar tas funkcijas atliekančių specialistų. Panašu, kad rizika iškiltų tiek materialiojo, tiek nematerialiojo kultūros paveldo puoselėjimui.

D. Urbanavičienė paklausė, ar Gairės jau yra pateiktos Vyriausybei.

I. Žasytienė patvirtino, kad jau yra.

N. Balčiūnienė paklausė I. Žasytienės, kaip įmanoma vienam kultūrologui atlikti visos Žemaitijos materialiojo ir nematerialiojo kultūros paveldo priežiūrą.

I. Žasytienės nuomone, tai išties neįmanoma.

D. Urbanavičienė pastebėjo, kad dabartiniame Gairių projekte planuojami pokyčiai dėl kultūrologų yra išdėstyti gana painiai, tačiau lyg ir nežadama, kad kultūrologų etatai būtų naikinami (kiekvienoje iš 4-ių naujų direkcijų numatytas vienas kultūrologo etatas Kraštovaizdžio apsaugos skyriuje, o kitas Bendrųjų reikalų skyriuje).

V. Bezaras pastebėjo, kad pertvarkos visada sukelia tam tikrų neramumų. Jam pačiam yra tekę ilgą laiką dirbti saugomų teritorijų srityje. Jo pastebėjimu, Lietuvos parkų sistema išsiskiria tuo, kad juose dera ir gamta, ir kultūra, kad ir kokia pertvarka būtų. Prieš penkis metus Aplinkos ministerijos nuostata atsisakyti kultūros buvo kur kas aštresnė. Anksčiau ar vėliau pertvarka turi būti, ji orientuota į administracinių vienetų sumažinimą. Beveik visos Lietuvos institucijos yra daugiau ar mažiau apjungtos, o parkuose kiekvienoje direkcijoje yra po 7-8 žmones ir direktorius, taigi turime 29 regioninių parkų direktorius. Matyt, kad būtent tai kelia kai kurių institucijų susirūpinimą. Komentuodamas EKG rašto projekte pateiktą pastabą, kad planuojamos etnografinių regionų direkcijos netiksliai apimtų etnografinių regionų teritorijas, V. Bezaras atkreipė dėmesį, kad jungiant direkcijas sunku padaryti, jog regioniniai parkai visiškai sutaptų su vienu regionu, nes jungimą lemia daug faktorių: dirbančių žmonių skaičius, parkų dydis, turimų patalpų skaičius ir t.t. Jis pasidžiaugė, kad EKG į tai atkreipia dėmesį, tegu pasižiūri ir Aplinkos ministerija, ir Saugomų teritorijų tarnyba. Tačiau, pavyzdžiui, Panemunių parke – viena pusė yra

Sūduvoj, kita Žemaitijoj, todėl sunku priskirti tik vienam regionui. Tokių parkų daug ir čia tikriausiai reikėtų laikytis pragmatiško požiūrio. V. Bezaras pritarė ir kitoms EKG T rašto pastaboms. Raštas naudingas tuo požiūriu, kad atkreipiamas dėmesys į etninę kultūrą ir būtinybę išsaugoti etninę kultūrą globojančius specialistus. Jo nuomone, lankytini objektai muziejai, kuriems pertvarkos modelyje nebelieka vietos, yra neatskiriama nacionalinių ir regioninių parkų dalis. Reikia atkreipti dėmesį, kad visi parkų herbai yra suskurti iš dviejų dalių – viena reprezentuoja gamtą, kita – kultūrą, tad ta simbiozė turi išlikti. Tai yra Lietuvos unikalumas, didelė dalis užsienio šalių to neturi. Užsienio turistams Lietuvos saugomos teritorijos įdomios būtent dėl juose pristatomos etninės kultūros. Tad kultūros specialistai parkų direkcijose tikrai būtini. Jis pažadėjo kaip KPD direktorius šiuo klausimu pasisakyti, kad kultūrologų pozicijos būtų netgi stiprinamos.

O. Drobelenė papildė, kad kultūrologas geriausiai pažįsta vietos žmones, jis yra ryšinininkas tarp parko ir vietos bendruomenės, dažniausiai tarsi pagrindinis parko ambasadorius.

V. Bezaras pastebėjo, kad yra ir gamtininkų, kurie puikiai bendrauja su vietos bendruomene ir yra tapę parką reprezentuojančiais žmonėmis. Bet dažnu atveju yra ir taip, kaip sako Onutė: pavyzdžiui, Aldona Kuprelytė tikrai yra Žemaitijos NP veidas, čia labiausiai priklauso nuo žmogaus. Jis dar kartą pasižadėjo pasikalbėti su kolegomis. Jo nuomone, specialaus nusiteikimo naikinti kultūrologus nėra, bet ką gali žinoti. Per 20 metų darbo saugomose teritorijose jis yra susidūręs su įvairiausiomis nuomonėmis, yra tekę girdėti Aplinkos ministerijos skundą, kad jie turi vykdyti Kultūros ministerijai priskirtinas funkcijas. Prieš 4-5 metus buvo kalbama apie suomišką modelį, kuriame egzistuoja panaši į mūsų STT sistema, tačiau ji finansuojama trijų ministerijų – Aplinkos, Žemės ir Miškų. Būtų labai gerai, jei Lietuvoje prie saugomų teritorijų finansavimo prisidėtų ir Kultūros ministerija. Apie tai galima galvoti, nes ateina ir Kultūros paveldo apsaugos įstatymo pakeičių metas, tuomet taip pat galbūt reikėtų daugiau dėmesio sutelkti į parkų sistemą.

L. Sungailienė paklausė, ar mintis perduoti STT kultūrologus Kultūros ministerijos pavaldumui dabar yra išsakoma ir kaip nors vystoma. Jos pastebėjimu, KM bendradarbiavimas su STT kultūrologais vyksta ir dabar, bėda tik ta, kad kultūrologų parkuose yra per mažai. Jos nuomone, sistemos perdarinėjimas gali daug ką išardyti, gali tekti viską kurti iš naujo.

V. Bezaras užtikrino, kad tai nėra oficiali pozicija.

D. Urbanavičienė atkreipė dėmesį į pastabą dėl naujai formuojamų parkų direkcijų atitikimo etnografiniams regionams. Jos nuomone, neatitikimas gali ne padėti, o pakenkti etnografinių regionų globai. Galbūt EKG T galėtų siūlyti: jei neįmanoma suformuoti tokių parkų direkcijų, kurios atitiktų etnografinių regionų teritorijas, gal reikėtų etnografinių regionų modelio išvis atsisakyti. Kitas dalykas – labai keista, kad su pertvarka susiję įstatymai bus keičiami tik antrajame pertvarkos įgyvendinimo etape. Jos nuomone, tai prieštarauja Konstitucijoje įtvirtintam

valdžios pasidalinimo principui. Nuoseklus direkčių pertvarkos įgyvendinimo modelis įmanomas tik tuomet, kai pirma pakeičiama įstatyminė bazė ir tik tuomet ja remiantis yra vykdoma visa pertvarka.

I. Žąsytienė papildė, kad pagal dabar teikiamą pertvarkos modelį pirmame etape išliks esamų lankytinų objektų savarankiškos funkcijos, tačiau antrame etape numatyta išsaugoti tik lankytojų centrus ir gamtos mokyklas. Visa kita (pvz., muziejus) siūloma įvertinti ir tada perduoti savivaldai ar pan. Jos nuomone, tai labai neapibrėžta. Kyla klausimas, kur dings muziejai, jei niekas nesutiks jų priglauti.

N. Balčiūnienė pabrėžė, kad reforma sukėlė didelį šoką RP direkcijose, jos yra išbalansuotos. Yra tokių specialistų, kurie yra nutarę po pertvarkos atsisakyti dirbti. Tai tikrai yra parkų naikinimas. Ir tikrai dabar atliekamos RP funkcijos po pertvarkos nebebus atliekamos taip gerai. Galvojama tik apie taupymą, bet ne kaip tai atsilieps vietos bendruomenei. Etninės kultūros laukui ši reforma tikrai yra nepalanki. Būtina visomis išgalėmis derėtis dėl kultūrologų išsaugojimo.

L. Sungailienė pastebėjo, kad pertvarkos pristatyme konkretumo tikrai mažai. Turėtų būti kažkoks tyrimas, rodantis, kad esama sistema keistina. Panašu, kad tokių tyrimų nėra. Kyla klausimas, kodėl nesvarstomi kiti pertvarkos variantai. Tikėtinas kultūrologų pareigybių naikinimas tikrai yra didelė grėsmė etninei kultūrai. Apie tai reikia kalbėti.

R. Astrauskas pasiūlė neatsisakyti etnografinių regionų modelio. Jo nuomone, etnografiniai regionai yra vienas svarbiausių dalykų etninės kultūros lauke. Aišku, būtų idealu, jei direkcijos ir etnografiniai regionai atitiktų. Bet reikia būti realistams – jei atsiranda kažkokie objektai tarpinėje zonoje, dėl to atsisakyti regionavimo etnografiniu pagrindu nereikėtų. Jei mes to atsisakysime, labai stipriai nukentėsime. Labai svarbu, kad po reformos suformuotoms administracijoms etnografiniai regionai būtų svarbūs, kad jie žinotų jų specifiką. R. Astrauskas pastebėjo, kad EKG T raštas būtų efektyvesnis, jeigu jame būtų akcentuojami ne tik blogi dalykai: galima paminėti ir gerus dalykus: pavyzdžiui, labai džiugu, kad buvo atkreiptas dėmesys į etnografinius regionus. Kitas dalykas – galima pabrėžti, kad reforma, jeigu ji sugriaus dabartinę sistemą, bus labai skausminga parkų darbuotojams. Juk jie jau yra susikūrę gyvenimus pagal dabartinę struktūrą, o jei jiems reikės kažkur toli važiuoti arba išvis persikraustyti, tai bus labai skausminga. Be to, reforma gali sugriauti per ilgą laiką kurtus bendruomenių ryšius.

Z. Kalesinskas vienareikšmiai pritarė raštui, jis yra būtinas. Jis pasiūlė, kad Taryba labiau dalyvautų reformoje. Tai būtų galima daryti per regionines tarybas – tai būtų vietos bendruomenių balsas ir pastiprinimas. Svarbu klausimą aptarti ir regioninėse tarybose.

D. Urbanavičienė informavo, kad kai kuriose regioninėse tarybose klausimas jau svarstytas. Būtų galima jose svarstyti ir išsamiau, tačiau raštą reikia pateikti labai skubiai. Ji pasiūlė iki rytojaus visiems dar papildyti raštą savo pastebėjimais el. paštu.

U. Žemaitytė pritarė anksčiau išsakytam D. Urbanavičienės teiginiui, kad remiantis teisėtumo principu reforma turėtų prasidėti nuo teisinės bazės keitimo.

D. Urbanavičienė dar pastebėjo, kad žiniasklaidoje apie reformą mažai kalbama, reikėtų klausimą labiau garsinti. Ji paklausė Tarybos narių, ar pakaktų raštą teikti Vyriausybei ir Aplinkos ministerijai, ar reikėtų teikti ir Seimo komitetams.

N. Balčiūnienės nuomone, Seimo Kultūros komitetas dar nebus įsigilinęs į šį klausimą, į jį reikėtų kreiptis tik tuo atveju, jeigu nepavyks susitarti su pirmaisiais adresatais.

L. Sungailienė paklausė, ar Saugomų teritorijų įstatyme yra tiksliai aprašyta saugomų teritorijų sistema. Jeigu to nėra, galbūt įstatymo keisti visai nereikia.

D. Urbanavičienė atkreipė dėmesį, kad pertvarkos gairėse yra įrašyta, jog reikės keisti įstatymus.

N. Balčiūnienė pasiūlė atsižvelgti į R. Astrausko pastabą – pagirti idėją atsižvelgti į etnografinius regionus.

Prie svarstymo prisijungęs D. Ramančionis pastebėjo, kad regioniniuose parkuose didžiausias dėmesys visgi skiriamas gamtai, o kultūra yra podukros vietoje. Jeigu dėmesys etninei kultūrai būtų didesnis, tikrai būtų sveikintina. Dabar teikiamas reorganizacijos modelis nebuvo plačiai svarstytas, išdiskutuotas. Jo nuomone, direkcijos turėtų būti ne naikinamos, o stiprinamos, jose turėtų būti rūpinamasi ir kraštovaizdžiu, ir materialiuoju bei nematerialiuoju kultūros paveldu. Jis pasidžiaugė, kad EKG aktyviai dalyvauja palaikydama šią nuomonę. Jis išreiškė viltį, kad EKG žodis įtakos sprendimus.

NUTARTA. Pritarti EKG rašto dėl saugomų teritorijų valdymo sistemos reformos teikimui Vyriausybei ir Aplinkos ministerijai; raštą pabaigti tobulinti iki rytojaus el. paštu.

2. SVARSTYTA. EKG pirmininko pavaduotojo rinkimas.

D. Urbanavičienė informavo, kad pagal Etninės kultūros valstybinės globos pagrindų įstatymą ir Tarybos nuostatus Tarybos pirmininko pavaduotojo kandidatūrą teikia Tarybos pirmininkas, kuri patvirtinama, jei pritaria daugiau negu pusė Tarybos narių. Kai Tarybos pirmininkas laikinai negali eiti pareigų, dalį jo funkcijų atlieka Tarybos pirmininko pavaduotojas: atstovauja Tarybai, šaukia Tarybos posėdžius ir jiems pirmininkauja, rūpinasi posėdžiams teikiamų nutarimų projektų rengimu, pasirašo tų posėdžių protokolus, tuose posėdžiuose priimtus Tarybos siūlymus ir kitus dokumentus. D. Urbanavičienė pateikė Jono Rudzinsko kandidatūrą į Tarybos pirmininko pavaduotojus pasidžiaugdama, kad praėjo kadencijoje jam esant pirmininkės pavaduotoju, pavyko darniai dirbti. Ji pabrėžė, kad J. Rudzinskas palaiko glaudžius ryšius su didele dalimi kultūrinių organizacijų, o tai padeda spręsti didelę dalį sudėtingų klausimų.

J. Rudzinskas išreiškė viltį, kad ir toliau galės būti naudingas padėdamas pirmininkei įvairiose etninės kultūros globos srityse.

N. Balčiūnienė pritarė, kad praeitoje kadencijoje išties ne kartą pravertė puikus J. Rudzinsko išmanymas apie kultūros lauko institucijų ir organizacijų sistemą. Tai buvo naudinga plėtojant ryšius ir su Seimu, ir su Kultūros ministerija, ir kitur. Jos pastebėjimu, D. Urbanavičienės ir J. Rudzinsko duetui pavyko puikiai dirbti.

D. Senvaitytė pasiūlė reikalui esant pasinaudoti galimybe Tarybos posėdį praveisti pavaduotojui.

D. Urbanavičienė pakvietė balsuoti dėl J. Rudzinsko patvirtinimo Tarybos pirmininko pavaduotoju.

Balsavimas: už – 13, prieš – 0, susilaikė – 3, nebalsavo – 4.

NUTARTA. Patvirtinti Joną Rudzinską Tarybos pirmininkės pavaduotoju.

3. SVARSTYTA. Etninės kultūros globos tarybos 2022 m. veiklos planas.

D. Urbanavičienė pasiūlė svarstyti EKG 2022 m. veiklos plano projektą pagal temas.

Dėl 1-os temos „EKG strateginis veiklos planas“ priemonių pritarta bendru sutarimu.

V. Griškevičienė pasiūlė papildyti 2-os temos „Etninės kultūros integravimas į bendrąją kultūros politiką reglamentuojančius ir kitus teisės aktus“ 2.1. priemonę („Etninės kultūros integravimo į savivaldybių strateginius plėtros planus inicijavimas, vertinimas ir stebėsena (bendradarbiaujant su LNK).“).

L. Sungailienė šiam siūlymui pritarė.

V. Griškevičienė paklausė dėl 2.2. priemonės („Rekomendacijų savivaldybėms dėl etninės kultūros ir nematerialaus kultūros paveldo išsaugojimo rengimas (kartu su LNK, KM, LSA pagal Kultūros paveldo išsaugojimo ir aktualizavimo politikos 2020–2024 metų veiksmų planą (toliau – KP) 1.2.3 uždavinį“) – galbūt verta siekti grįžamojo ryšio?

D. Urbanavičienė pasiūlė dabar į priemonių turinį nesigilinti, palikti tai vėlesniam laikui, kai bus priemonė įgyvendinama.

V. Griškevičienė pasiūlė įtraukti naują priemonę: „2.6. Siūlymų dėl naujos redakcijos Dainų švenčių įstatymo projekto teikimas“. Jos nuomone, ją įgyvendindama EKG turėtų galimybę siūlyti užtikrinti mėgėjų meno kolektyvų valstybinį rėmimą.

D. Urbanavičienė pakvietė klausimą dėl Dainų švenčių įstatymo projekto aptarti išsamiau atskiroje darbo grupėje. Ji pakvietė į darbo grupę V. Griškevičienę, L. Sungailienę.

V. Griškevičienė pakvietė aktyviai jungtis regionų žmones, nes tai labai aktualus klausimas regionams.

2-a temos priemonės su papildymais bendru sutarimu patvirtintos.

Pristatydama 3-čią temą „Su etninės kultūros plėtra susijusių atmintinų metų inicijavimas ir įgyvendinimas, svarbių datų pažymėjimo inicijavimas“ D. Urbanavičienė pasiūlė papildyti 3.2. priemonę („Siūlymų dėl atmintinų metų 2023-aisiais (Aukštaitijos, Dzūkijos (Dainavos), Klaipėdos krašto) ir Vilniaus pagarsinimo 700-mečio šventės įgyvendinimo teikimas“).

V. Jocys pasiūlė 3.2. priemonę papildyti siūlymais dėl Žirgo metų paskelbimo 2023 m..

D. Urbanavičienė atkreipė dėmesį, kad 2023 metais pateikti siūlymai dėl su etnine kultūra susijusių trijų atmintinų metų (Aukštaitijos, Dzūkijos (Dainavos), Klaipėdos krašto), tad vargu ar būtų įtraukti dar ir Žirgo metai. Ji pasiūlė siūlymus dėl Žirgo metų teikti 2024-iesiems, o tai patenka į 3.3 priemonę „Siūlymų dėl atmintinų metų 2024 m. teikimas“.

3-čios temos priemonės su papildymu bendru sutarimu patvirtintos.

Dėl 4-tos temos „Etnografinių regionų globa“ priemonių sutarta be papildymų.

Aptariant 5-tą temą „Etninės kultūros ugdymo, studijų ir mokslo plėtra“ pakoreguota 5.3 priemonė: „Etninės kultūros specialisto apibrėžties, jų rengimo būklės ir poreikio analizė“.

V. Griškevičienė pastebėjo, kad LNKC lyg ir turi etninės kultūros specialistų statistiką – jei taip, gal ją reikėtų tik apibendrinti.

L. Sungailienė patvirtino, kad tam tikrus duomenis LNKC renka ir turi, jais galima naudotis. Galbūt EKGJ juos galės papildyti arba padaryti išvadas iš savo perspektyvos.

R. Astrauskas pasiūlė šiuo klausimu užsakyti tyrimą.

D. Urbanavičienė atsakė, kad EKGJ šiuo metu neturi lėšų užsakomiems tyrimams.

5-tos temos priemonės su papildymu bendru sutarimu patvirtintos.

Aptariant 6-tą temą „Tautinio paveldo produktų įstatymo įgyvendinimas“, V. Griškevičienė pastebėjo, kad svarstant Kultūros centrų įstatymo projektą, darbo grupėje buvo keliama mintis, kad į jį pakliūtų ir tautinis paveldas, tautinio paveldo produktai atsirastų kultūros sistemoje. Deja, buvo pasakyta, kad tai yra ŽŪM sritis ir kad šie dalykai nelabai priklauso kultūros sričiai. Gal būtų įmanoma keisi šią sampratą?

D. Urbanavičienė papildė, kad rengiant Tautinio paveldo produktų įstatymą buvo tikimasi, kad tautinio paveldo globos institucija bus įkurta prie Vyriausybės kaip savarankiška. Deja, tokia institucija tapo ŽŪM, o KM lieka nuošalyje. Jos nuomone EKGJ dėmesys tautinio paveldo produktų tematikai 2022 m. plane telpa į 6.1 priemonę: „Siūlymų tobulinti Tautinio paveldo produktų įstatymą ir kitus tautinio paveldo produktų sertifikavimą reglamentuojančius teisės aktus teikimas, dalyvavimas sprendžiant Tautinio paveldo produktų įstatymo įgyvendinimo klausimus“.

Sutarta punkte pakoreguoti 6.2 priemonę akcentuojant sertifikuotus tradicinius dirbinius: „Siūlymų teikimas VŠĮ „Kaimo verslų ir rinkų plėtros agentūra“ dėl informacijos apie sertifikuotus tradicinius dirbinius sklaidos didinimo“.

6-tos temos priemonės su papildymu bendru sutarimu patvirtintos.

Aptariant 7-ą temą „Etninė kultūra ir turizmas“ nutarta atsisakyti 7.4. priemonės „Rekomendacijų dėl kulinarinio paveldo tradicinėje aplinkoje rengimo inicijavimas“, perkelti ją į kitus metus.

Kitos 7-tos temos priemonės bendru sutarimu patvirtintos.

Aptariant 8-ą temą V. Griškevičienė siūlė 8.3. priemonėje („Diskusijų dėl nematerialaus kultūros paveldo archyvų teisinės apsaugos organizavimas ir siūlymų teikimas“) nurodyti, kam bus teikiami siūlymai.

D. Urbanavičienė pasiūlė kol kas šio patikslinimo neįrašyti, nes jis galutinai išaiškės tik po diskusijų.

Dėl 8-tos temos priemonių sutarta be papildymų. Likusių temų priemonėms pritarta bendru sutarimu.

NUTARTA. Patvirtinti Etninės kultūros globos tarybos 2022 m. veiklos planą.

4. SVARSTYTA. Tarybos biudžetinių asignavimų panaudojimas 2021 m.

V. Skrodenienė informavo, kad 2021 m. Tarybos sąmata įvykdyta 99.9 proc., visos lėšos panaudotos tikslingai.

NUTARTA. Patvirtinti Tarybos biudžetinių asignavimų panaudojimą 2021 m.

5. SVARSTYTA. Tarybos Strateginio veiklos plano 2022–2024 m. ir 2022 m. sąmatos tvirtinimas.

D. Urbanavičienė informavo, kad yra kreiptasi į Seimą dėl nepakankamo EKGT 2022 metų biudžeto, nes be atlyginimų viskam kitam lieka tik apie 34,5 tūkst. Eur. Deja, biudžeto padidinti nepavyko.

V. Skrodenienė pristatė Tarybos narių darbo apmokėjimo ir netarnybinių automobilių bei kelionės išlaidų apmokėjimo tvarkas. Ji informavo, kad Tarybos narių darbo užmokestis mokamas pagal Valstybės politikų ir pareigūnų darbo įstatymą 9 straipsnį, mokama proporcingai darbo laikui: dažniausiai mokama už 2 valandas posėdžio darbo ir pasiruošimą posėdžiui už 3–4 valandas. Jei dėl tam tikrų priežasčių narys nenori gauti darbo užmokesčio, reikėtų parašyti atsisakymą. V. Skrodenienė paprašė užpildyti atsiųstas Tarybos nario duomenų anketas, nes tie duomenys reikalingi teikiant ataskaitas Sodrai. Apie Tarybos nariui priskaičiuotą atlyginimą kas mėnesį pranešama Sodrai, todėl turint nedarbingumą arba slaugą, už posėdžius nemokama. EKGT turi patvirtintas įvairias tvarkas – dėl Tarybos narių darbo apmokėjimo, dėl kelionės į posėdžius apmokėjimo (kelionė apmokama jei posėdžiai vyksta gyvai ir pateikiami reikalingi kelionės dokumentai). Jeigu kas norėtų su šiomis tvarkomis susipažinti, ji pakvietė kreiptis.

N. Balčiūnienė paklausė, ar yra galimybė pereiti Tarybai į aukštesnę kategoriją.

V. Skrodenienė patikino, kad nėra.

D. Urbanavičienė paaiškino, kad dėl Tarybos perkėlimo į aukštesnę kategoriją jau daug kartų kreiptasi, tačiau Finansų ministeriją labai sunku įtikinti didinti asignavimus.

NUTARTA. Patvirtinti Tarybos Strateginį veiklos planą 2022–2024 m. ir 2022 m. sąmatą.

6. SVARSTYTA. Tarybos administracijos struktūros pertvarka.

D. Urbanavičienė pristatė esamą Tarybos administracijos struktūrą ir siūlomus pakeitimus, siekiant tolygesnio darbuotojų pasiskirstymo.

N. Balčiūnienė ir R. Astrauskas pritarė administracijos pasirinktiems pakeitimams.

R. Astrauskas paklausė, ar vidinis administracijos skyrių suskirstymas turi reikšmės darbuotojams keliant kategorijas.

D. Urbanavičienė atsakė, kad tai nesusiję dalykai. Darbuotojų kategorijos neseniai buvo pakeltos, tačiau dėl kitų priežasčių. Administracijos struktūros keitimas siejasi su tikslesniu darbuotojų pareigybių aprašymu.

Z. Kalesinskas paklausė dėl specialistų regionuose – kodėl Sūduvos specialistas turi tik pusę etato.

D. Urbanavičienė paaiškino, kad visi specialistai regionuose turi tik po pusę etato, darbas nuotolinis, tačiau jiems už papildomus krūvius mokami priedai. Tokiu būdu, jei darbuotojas stengiasi, jų atlyginimai gali pasiekti beveik pilno etato atlyginimą.

Z. Kalesinskas paklausė, kaip ir kokiais principais nustatoma kintamoji dalis.

J. Eidikonienė papildė, kad kintamoji atlyginimo dalis yra nustatoma po kasmetinio veiklos vertinimo, įvertinus jų veiklos rezultatus, o priedai ir priemokos yra skiriamos už papildomus darbus, didesnę krūvį.

NUTARTA. Pritarti administracijos struktūros pertvarkai.

7. SVARSTYTA. EKG T padalinių etnografiniuose regionuose sudėtis.

D. Urbanavičienė informavo, kad pagal Bendruosius regioninių tarybų nuostatus pirmiausia Taryba tvirtina sąrašas institucijų ir organizacijų, kurios deleguoja narius į regionines tarybas, o paskui tvirtinamos personalijos. Svarstant saugomų teritorijų klausimą kilo mintis papildyti regioninių tarybų sudėtį regioniniais ir nacionaliniais parkais. Dabar keletas regioninių parkų atstovų regioninėse tarybose yra, tačiau dalis jų deleguoti ne parkų, o savivaldybių. Šį siūlymą reikėtų išsamiau apsvarstyti regioninėse tarybose.

N. Balčiūnienė priminė, kad į Suvalkijos (Sūduvos) tarybą būtinai reikėtų įtraukti Lenkijos lietuvių etninės kultūros draugijos atstovą, kaip buvo anksčiau.

Z. Kalesinskas pažadėjo klausimą pristatyti Sūduvos regioninės tarybos posėdyje vasario 2 d. Jo nuomone, regioninių parkų atstovų regioninės tarybos tikrai pasigenda.

NUTARTA. Siūlymą dėl regioninių parkų atstovų įtraukimo į EKGTT regioninės tarybas apsvarstyti regioninių tarybų posėdžiuose.

8. SVARSTYTA. Nacionalinės J. Basanavičiaus premijos laureato pagerbimo šventė.

D. Urbanavičienė pasidžiaugė, kad šiemet jau antrą kartą Nacionalinės J. Basanavičiaus premijos laureatui premiją įteiks Prezidentas, pasveikinant valstybiniu lygiu kartu su Nacionalinių kultūros ir meno premijų laureatais. Atskira Nacionalinės J. Basanavičiaus premijos laureato pagerbimuis skirta šventė vyks Rumšiškių Liaudies buitės muziejuje, prie jos organizavimo prisidės ir EKGTT.

9. SVARSTYTA. Šiaudinių sodų tradicijos įtraukimas į UNESCO Reprezentatyvų žmonių nematerialaus kultūros paveldo sąrašą.

L. Sungailienė pasiūlė EKGTT posėdyje aptarti LNKC kreipimąsi su prašymu prisidėti prie Šiaudinių sodų išsaugojimo priemonių plano rengimo, nes kovo pabaigoje planuojama pateikti nominacinę bylą dėl Šiaudinių sodų tradicijos įtraukimo į UNESCO Reprezentatyvų žmonių nematerialaus kultūros paveldo sąrašą. Ši užduotis patikėta darbo grupei, kurią sudaryti KM pavedė LNKC ir joje dirba ekspertai iš įvairių institucijų bei asociacijos „Dangaus sodai“. Byla jau baigiama parengti, tačiau dar trūksta medžiagos daliai, kurioje būtų išvardijami valstybės įsipareigojimai, susiję su nominuojamos tradicijos išsaugojimo priemonėmis. Čia turėtų būti išvardintos konkrečios planuojamos išsaugojimo veiklos išvardintos ir nurodytos bendruomenės, taip pat ir valstybės institucijos, kurios apsiima saugoti sodų tradiciją ir įgyvendinti tas planuojamas priemones. Tarybai yra pateiktas raštas, kuriuo Taryba kviečiama pasiūlyti savo priemones.

D. Urbanavičienė pasiūlė klausimą apsvarstyti visoms regioninėms taryboms kitą savaitę vyksiančiuose posėdžiuose ir pažadėjo LNKC raštu pasidalinti su EKGTT nariais.

NUTARTA. Siūlymus dėl bendruomenių ir institucijų, kurios apsiima saugoti sodų tradiciją, ir jų įsipareigojimų aptarti artimiausiuose regioninių tarybų posėdžiuose ir kitame EKGTT posėdyje.

10. SVARSTYTA. Lietuvos etnografinių regionų žemėlapis.

A. Daraškevičienė pastebėjo, kad 2003 metais sudaryto Lietuvos etnografinių regionų žemėlapis atnaujinimas nėra dar visai baigtas, tęsiasi Mažosios Lietuvos regiono istorinių ribų pažymėjimo derinimasis.

D. Urbanavičienė pristatė, kas žemėlapyje yra nauja: pažymėtos ne tik seniūnijų, bet ir savivaldybių ribos, pažymėti regionų centrai („sostinės“), iš regionų išskirti didmiesčiai Kaunas ir Vilnius, pavaizduota istorinė Mažosios Lietuvos siena, patikslintas seniūnijų sąrašas, paryškinti savivaldybių centrai, kairėje atsirado trumpas regionų aprašymas.

V. Jocio nuomone, būtų galima pažymėti ir Žemaičių seniūnijos istorinę ribą.

D. Urbanavičienė atkreipė dėmesį, kad tai padaryti būtų sunku, nes ši riba daug kartų keitėsi, be to, žemėlapis atspindi XIX a. pabaigos – XX a. pradžios realijas, o tuomet Žemaičių seniūnijos nebebuvo.

L. Petrošienė pasiūlė parengti žemėlapi užsienio kalbomis, pvz., anglų, rusų.

D. Urbanavičienė ir D. Senvaitytė pritarė L. Petrošienės minčiai.

Z. Kalesinskas papriekaištavo, kad vėl naudojamas Suvalkijos pavadinimas, siūlė palikti tik Sūduvą ir paklausė, kodėl žemėlapyje naudojamas, ne Sūduvos, heraldinis ženklas, patvirtintas LR Prezidento, o Marijampolės miesto ir pridūrė: „Jeigu etnografinio regiono pavadinimas susideda iš Suvalkijos ir Sūduvos, tai logiška, kad ir herbai turėtų būti du – Suvalkų ir Marijampolės. Tačiau žinome, kad Suvalkai ir Suvalkija (lenk. *Suwalszczyzna*) priklauso Lenkijos respublikai.“

D. Urbanavičienė pasakė, kad ji irgi norėtų vien Sūduvos pavadinimo, tačiau kol kas reikia vadovautis istatyme įtvirtintu pavadinimu. Ji išreiškė viltį, kad Sūduvos metais regiono pavadinimo klausimas bus aptartas ne vienoje konferencijoje, dėl jo bus priimta ne viena rezoliucija ir ilgainiui bus galima pavadinimą teisės aktais pakeisti arba bent jau sukeisti pavadinimus „Suvalkija“ ir „Sūduva“ vietomis. Ji paminėjo, kad Lietuvos kartografų draugija, kuri rengė atnaujintą žemėlapi, yra patikinusi, jog tikrai bus įmanoma žemėlapyje ateityje padaryti tam tikrus pakeitimus.

A. Daraškevičienė papildė, kad ateityje reikėtų žemėlapyje paskelbti regionų herbus vietoje dabar įdėtų regionų „sostinių“ herbų.

V. Griškevičienė padėkojo, kad buvo atsižvelgta į visus Mažosios Lietuvos siūlymus. Ji paklausė, ar bus žemėlapis išleistas spausdintu formatu.

Ž. Šaknys pastebėjo, kad idėja išleisti žemėlapi labai gera. Reikėtų, kad toks žemėlapis atsirastų kiekviename kioske, kad jį lengvai galėtų gauti turistai. Galėtų atsirasti ir atvirukai su tokiu žemėlapiu. Galima išleisti ir pašto ženklą su etnografiniais regionais ir t.t. Tokia praktika užsienyje labai populiarė, tokie suvenyrai labai naudingi šviečiant jaunimą, skleidžiant informaciją apie regionus visuomenei.

Z. Kalesinkas apgailestavo, kad neseniai Lietuvos bankas išleido proginę monetą, ant kurios – ne Sūduvos, o Suvalkijos pavadinimas. Jam apmaudu ir dėl to, kad žemėlapyje neatsirado

Prezidento patvirtintas Sūduvos herbas. Sūduvos metais galima siūlyti, kad Lietuvos paštas išleistų Sūduvos pašto ženklą.

D. Urbanavičienė pasakė, kad buvo nuspręsta į žemėlapią nedėti regionų herbų tik dėl to, kad ne visi regionai juos jau turi. O dėl išleidimo – jei tik Taryba turėtų pinigų, tikrai būtų prasminga jį išleisti. Tačiau reikėtų pasidomėti, ar Taryba galėtų žemėlapią pardavinėti, nes tokią veiklą apriboja Tarybos statusas. Kita vertus, Taryba skelbs žemėlapią savo svetainėje didele raiška, galbūt galima leisti savivaldybėms ar kitoms organizacijoms jį atsispausdinti.

A. Daraškevičienės nuomone, žemėlapią spausdinti reikėtų tik sulaukus, kada jame atsiras galutinai suderinti ir patvirtinti regionų herbai, o tuo pačiu – galbūt ir Sūduvos vardas. Tada pasimatytų didžiulis per daug metų EKG T nuveiktas darbas – regionų heraldikos įteisinimas. Žemėlapis tokiu atveju galėtų tapti EKG T „vizitine kortele“, sklaidos priemone, EKG T vardo nešėju.

L. Sungailienė pasiūlė EKG T svetainėje, kur žemėlapis bus skelbiamas, prirašyti, kad ateityje žemėlapis bus atnaujinamas ir planuojama jį išleisti.

NUTARTA. Baigti žemėlapio rengimo darbus ir paskelbti jį EKG T svetainėje su priedu, kad ateityje jis bus tobulinamas, į jį integruojant patvirtintus regionų herbus ir baigus diskusijas dėl Sūduvos pavadinimo.

D. Urbanavičienė informavo, kad yra „nulaužtas“ EKG T veidaknygės puslapis – puslapį administravę darbuotojai neteko galimybės prie jo prisijungti.

A. Daraškevičienė pasakė, kad dėl šios problemos kreiptasi į veidaknygės pagalbos centrą, Nacionalinį kibernetinio saugumo centrą, Seimo kanceliarijos Informacijos ir komunikacijos departamentą. Apie problemą paskelbta EKG T svetainėje ir EKG T administracijos paskyroje veidaknygėje, prašant pranešti, jeigu bus pastebėtos kokios nors veiklos „nulaužtame“ EKG T veidaknygės puslapyje.

Posėdžio pirmininkė

Dalia Urbanavičienė

Posėdžio sekretorė

Audronė Daraškevičienė